

TÖRAKANPOLTTO KIELLETTY
TOBAKSRÖKNING FÖRBUDEN

ARTS sl 2021 *Tekstipaja 2*

Maija Lepola
maiya.lepola @ aalto.fi

Tekstipaja 1

Käsiteltyjä teemoja

Tekstit: johdanto (+ sisällysluettelot)

Teemat:

- Johdanto: pakolliset elementit, aihekappale, hyvät etenemistavat
- Tutkielman rakenne: lukujaottelu

Tekstipaja 2

Käsiteltäviä teemoja

Tekstit: viisi (5) sivua käsittelyluvusta, johdanto, sisällys- ja lähdeluettelo

Teemat

- selkeys, luettavuus, yhtenäisyys
- tutkielman kieli
- viittaustekniikka
- metateksti

Kommentit tulossa!

Sininen: oikeinkirjoitus, kielen rakenteet

Vihreä: tekstin rakenne

Punainen tyyli, tieteellisyys

Toinen palautus samasta tekstinäytteestä (jos niin pyydän) viimeistään **su 31.10.2021** suoraan Maijalle sähköpostiin

- tekstinäyte sellaisesta kohdasta tutkielmaa, jossa käytetään lähdekirjallisuutta
- ilmoitathan, jos suoritusmerkinnällä on kiire!
- pääsääntöisesti suoritusnäyte kypsyyssäytteestä tulee näkyviin vasta kun opinnäytetyö hyväksytään

A?

Aalto University

Ongelma-kohtia

Oikeinkirjoitus ja virkerakenteet

- Pyri tiiviiseen ilmaisuun: ei liian monia sivulauseita per päälause

*Tästä palasin takaisin 1900-luvun alkuun, **kun** olin kiinnittänyt huomiotani sen ajan lastenpukeutumiseen, **kun** käytin sitä yhtenä aiheenani xx-kurssilla syksyllä 2019*

... mutta muista selkeys: ei liikaa tiivistämistä, jotta lukija pysyy perässä
– lukija tietää asiasta aina vähemmän kuin sinä!

- Rinnasta (pääosin) vain samanmuotoisia lauseenjäseniä

Kysymykset koskevat tunteuksia ja pohdintoja tiiviin ystäväpiirin merkityksestä omaan elämään ja mitä se on antanut omalle identiteetilleen nuoreksi aikuiseksi kasvamisen myötä.

Rektiot, sanavalinnat

- Koulut järjestävät **harjoituksia** oppilaille, **kuinka** suojautua kouluampujalta
- ... kun on **päädytty** mitä ongelmaa ollaan ratkaisemassa...

Kongruenssi ja sijapäätteet

- kyseenalaistetaan sekin, **onko** ongelma ja sen ratkaisutavat sitä mitä etukäteen kuviteltiin.
- selkeästi määriteltyyn ryhmään, esimerkiksi valtion kansalaiset

A?

Aalto University

Viittaustekniikasta

Viittaustekniikka

Perusasiat kuntoon

Yleinen johdonmukaisuus: merkintätavat linjaan sulkeiden sisällä.

- sukunimi ja vuosiluku yleensä riittävät
- muista pisteen paikka!

(Karhula 1985; Kotka 2004; Karhula & Kotka 2009, 2017)

> täydelliset tiedot vasta lähdeluettelossa!

Kuvatekstit: sijoittelu, välimerkit, lähteet

Kuva 1. Luento-opetuksen vaikutus opiskelijan vireystilaan. (Mukailtu Möttönen 2018)

Kuva 1. Luento-opetuksen vaikutus opiskelijan vireystilaan. Mukailtu: [3],[4];[5]

Pisteen paikka

Francon hallitus määritteli Espanjan vähemmistökielet murteiksi, joiden puhuminen leimattiin epäisänmaalliseksi, maalaisten ja kouluttamattomien henkilöiden puuhaksi (Mar-Molinero 2000, 97–98).

Tyypillisin tulkitseva tutkimusmenetelmä on hermeneutiikka. Hermeneutiikka merkitsee sanoman tai tekstin tulkintaa. (Lehtinen 2003, 25.)

Viittaussuhteet: *joka & mikä*

”Kulttuurimaisemalla on vahvat maantieteelliset rajat, **jotka** tekevät alueesta ainutlaatuisen.”

→ **Mihin halutaan viitata? Vertaa:**

”Kulttuurimaisemalla on vahvat maantieteelliset rajat, **mikä** tekee alueesta ainutlaatuisen.”

Ei ainakaan: ”Vahvat maantieteelliset rajat piirtävät kulttuurimaiseman, **jotka** tekevät alueesta ainutlaatuisen.”

A?

Aalto University

**Täsmällisyys ja
luettavuus
> ymmärrettävyys**

Täsmällisyys: *älä unohda sanoa sitä mitä ajattelet*

Prosessit → teolliset prosessit? Fysikaaliset prosessit?

Kaikki → ketkä/mitkä? Missä yhteydessä?

On noussut esiin → siis on tapahtunut mitä, missä?

Tämä, se, nämä → älä jätä demonstratiivia yksin!

Nyrkkisääntö: yhdistä *tämä/nämä* kappaleen alussa täsmentävään sanaan tai käsitteeseen.

[Edellä on puhuttu kappaleen verran majavien padonrakentamisesta ja kappale päättyy tulvien kuvaamiseen]

Nämä majavien aiheuttamat tuhot [...]

> Majavien aiheuttamat tuhot [...]

Toisto: sallittua ja peräti suotavaa

1. Käsitteiden toisto.

*Petsaus on monivaiheinen prosessi. **Siinä** erityisesti alku ja loppu ovat tärkeitä.*

→ Tässä prosessissa erityisesti alku ja loppu ovat tärkeitä.

2. Toisto rakenteen tasolla.

Luvussa 2 tarkastelen...

Tässä luvussa...

Vielä luettavuudesta virkerakenteet

Tsekkaus: pura yli 3 rivin virkkeet ja harkitse yli 2 rivin virkkeen purkamista.

Lauseenvastike: sopii lyhyen ja kevyen sivulauseen korvaamiseen. Ei sovi pitkän ja raskaan sivulauseen korvaamiseen.

Tarkasteltaessa ämpäreiden kaltaisten sisäänheittotuotteiden hankinnasta koituvia kokonaiskustannuksia, on huomioitava
→ Seuraavat asiat on huomioitava, kun tarkastellaan....

A?

Aalto University

Vertaispalaute

Sisällysluettelo

- Lukujen numerointi: ei pistettä viimeisen numeron perään:
 - 3 Kaupunkitilalliset haasteet ja ongelmat
 - 3.1 Rinnakkaiset katuverkostot
 - 3.2 Tilallinen laatu
- Myös johdanto ja loppuluku numeroidaan
- Ei yksittäisiä alalukuja
- Lähteet: ei numeroa, mutta merkitään sisällysluetteloon

Otsikko ja sisällysluettelo

- Kommentoikaa toistenne otsikoita
 - ytimekkyys, informatiivisuus, houkuttelevuus?
 - kaksiosaiset otsikot: ylä- ja alaotsikon suhde?
- Kommentoikaa toistenne työn rakennetta sisällysluettelon perusteella
 - johdonmukainen eteneminen, hierarkia, tasapaino
 - lukujen otsikot (mm. informatiivisuus) ja niiden väliset suhteet

Johdanto: taustoitus ja aiheen yleinen esittely

- Johdattele lukija aiheeseen:
 - aihepiiri / konteksti, työn lähtökohdat
 - nyrkkisääntö: esitelläänkö otsikon käsitteet?
- Vältä edestakaisia siirtymiä taustoituksesta aiheen esittelyyn ja työn tavoitteisiin

Johdanto: työn esittely ja menetelmä

- Selkeä ensimaininta: **tämä** kandidaatintyö – mielellään uuden kappaleen alussa
- Miten työ on tehty: oma produktio + itse toteutetut haastattelut / kyselyt / havainnointi ym.
- Aiheen ja tavoitteen ero? (Miten ilmaistu tekstissä nyt? Miten muotoilisit lyhyesti omasta työstäsi?)
- Rajaus ym. vasta näiden jälkeen
- Menetelmän sijasta / lisäksi voi myös kuvata näkökulmaa tai lähestymistapaa (esim. miten tarkastelun kohteet on valittu)

Johdanto: työn rakenne

- Työn punaisen langan esittely (miten tässä työssä edetään tavoitteeseen pääsemiseksi)
- Johdantoa ei tarvitse mainita (eikä välttämättä loppulukua)

Vertaispalaute

- Onko teksti riittävän yleistajuista? Avataanko niin termejä kuin ilmiöitäkin siten, että lukija pysyy kärryillä?
 - Onko tekstissä näkyvissä punainen lanka? Seuraavatko tekstikappaleet ja luvut toisiaan loogisesti?
 - Onko tekstin tyyli tieteelliselle tekstille sopivaa? Onko asiat ilmaistu täsmällisesti, asiakielisesti ja perustellen?
 - Onko lähteitä käytetty johdonmukaisesti? Selviääkö tekstistä helposti, mikä on omaa, mikä lainattua?
- + muut mahdolliset kommentit tekstinäytteestä

A?

Aalto University

Luvun ja kappaleen rakenne

Rakenne ja lukijan huomioiminen

1. Yksi kappale = liian lyhyt alaluku
2. Yksi/kaksi virkettä = liian lyhyt kappale
3. Luettelot ja kuvat= kuuluvat tekstiin, mutta pidettävä kurissa
 - 1) Numerointi, otsikointi, lähteet.
 - 2) Eivät riitä alaluvun sisällöksi.
 - 3) Älä sijoita useita kuvia peräjälkeen äläkä luvun alkuun/loppuun.
 - 4) Kuvia/taulukoita on käsiteltävä tekstissä.
4. Kappaleiden, lukujen ja alalukujen alut: muista tarjota riittävät askelmerkit lukijalle (metateksti).

Kappaleen rakenne

- Ideavirke kappaleen alussa auttaa lukijaa! Tiivistää kappaleen sisällön.
- Pyri yhdistelemään lyhyitä kappaleita, vähentää tekstin pirstaleisuutta.
- Tarkista, että kappale muodostaa selkeän kokonaisuuden – jaa liian pitkät kappaleet osiin.

Ideavirke – tukivirke

Argumentoinnin ja tekstin
rakentamisen väline

Esim. ideavirke = väite, tukivirkkeet =
perustelut

Esim. ideavirke = pääpointti,
tukivirkkeet = yksityiskohdat

Tekstin rakentaminen: 1 ideavirke
per kappale, tukivirkkeitä tarpeen
mukaan

*Tämä kandidaatintyö keskittyy
toimittajasuhteisiin ja
tarkastelee niitä globaalin
hankinnan näkökulmasta. Työn
tavoitteena on eritellä globaalin
toimintaympäristön aiheuttamia
erityisvaatimuksia hankinnalle
ja pohtia, miten
toimittajasuhteita tulisi tällöin
hoitaa.*

Esimerkki: kappale

Ympäristöt oli jaoteltu kolmeen ryhmään: kommentoiviin, suunnittelua puoltaviin ja suunnittelun vastaisiin ympäristöihin. Kommentoivassa ryhmässä oli vain yksi työ, Gaetano Pescen postapokalyptiseksi arkeologiaseksi kaivaukseksi lavastettu Archeological Environment. Suunnittelua puoltavat työt uskoivat suunnitteluun keinona vaikuttaa ympäristöllisiin ja sosiokulttuurisiin ongelmiin. Suunnittelun vastaiset ympäristöt taas näkivät filosofisen keskustelun uudelleenherättämisen ja sosiaalisen ja poliittisen osallistumisen tärkeimpinä keinoina ajaa muutosta yhteiskunnassa (Scott, 2007, s. 127–130).

Luettavuus eli ymmärrettävyys virkkeiden sisältö ja nivoutuminen

Informaatorakenne: etene tutusta uuteen

SSRI-lääkkeet ovat yksi yleisimmin käytetyistä masennuslääketyypeistä. SNRI-lääke on kaksivaikutteinen jatkokehitetty versio SSRI-lääkkeistä. Vaikeiden ahdistustilojen hoidossa suositetaan nykyään SNRI-lääkkeitä.

Oman tieteenalan tekniset ja teoriasidonnaiset käsitteet on määriteltävä **ensimmäisen** maininnan yhteydessä!

Aalto University

Lähteiden käyttö

Lähteiden käyttö: lainaaminen

Referointi (omin sanoin): suositeltavaa

- Ydinajatus tiivistettynä (esim. yksi virke)
- Pääasioiden summaaminen (esim. yksi kappale)
- ”Piru raamattua” -referointi: ei välttämättä tiivistä lainkaan.
- Parafraasitekniikka. ”Toisin sanoen”

Suorat sitaatit (tarkkuus)

- Lainausmerkit (1–3 riviä)
- Sisennys + pienempi fontti
- Jos käännös, mainitse suomentaja

Pois jätetty osa ...

Siteeraa sanatarkasti > virheitä ei saa korjata

- ”Hän teki paljon kirjoitusvirheitä [sic].”

Mahdolliset täydennykset hahasulkeisiin []

Lähteiden käyttö: referointi

KUKA + VERBI + ETTÄ-LAUSE (/ lauseenvastike)

Vilppunen [1, s. 44] väittää, että maapallo on soikea.

Vilppunen (2003, 44) olettaa maapallon olevan soikea.

EI ETTÄ-LAusetta

Vilppunen [1] käsittelee tätä toisesta näkökulmasta.

Vilppusen (2003) mukaan asia jakaantuu kahteen osaan.

Referointiverbin valinta:

toteaa, huomauttaa, korostaa, väittää...
(Miten lähde sanoo tai tekee?)

arvelee, olettaa, epäilee, pohtii...
(Miten lähde asennoituu?)

Referointiverbejä

- **esittää**, huomauttaa, ilmaisee, jatkaa, kirjoittaa, kuvaa, käsittelee, lisää, mainitsee, sanoo, selostaa, toteaa, tuo esille tai julki, luettelee, listaa, nimeää, nimittää, kutsuu...
- **ajattelee**, arvelee, harkitsee, havaitsee, huomaa, olettaa, otaksuu, pohtii, tarkastelee, uskoo...
- **korostaa**, painottaa, tähdentää, vertaa, arvioi, pitää jonakin...
- **väittää**, kieltää, kiistää, kumoaa, vastustaa, epäilee, hylkää, torjuu, yhtyy jonkun ajatuksiin, myöntää...
- **arvioi**, laskee, mittaa, tilastoi, määrittää, määrittelee, kerää, analysoi, erittelee...

Lähteiden käyttö: referointi

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen 2009, s. 43).*

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Hyypän (2008, s. 58) mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine.*

Referointi: paketointitekniikka

- Rajataan referoinnin alku paljastamalla lähteen kirjoittajat (*Mäkelän mukaan...*)
- Referointia (1–n virkettä)
- Rajataan referoinnin loppu tekstiviitteellä

Jakobson näkee teollisessa rakentamisessa suunnittelua rajoittavina tekijöinä yksiköiden toistuvuuden ja tekniikan läheisen niveltymisen asemakaavasunnitteluun. **Hän pitää tärkeänä** teollisen rakentamisen hyötyjen huolellista selvittämistä **epäillen kuitenkin samalla** järjestelmärakentamisen edustajien usein liioittelevan kustannussäästöä. (Jakobson 2007, 53.)

Referointi: vinkkejä

Älä unohda omia havaintoja, analyysia, synteesiä – teksti ei saa olla pelkkää referointia:

- yhdistele tietoja eri lähteistä
- osoita se, mihin uskot – esim: referoivan osuuden jälkeen väitelause ja tekstiviite
- ota kantaa tieteelliseen erimielisyyteen /ristiriitaan lähteiden välillä

Merkitse viite mahdollisimman lähelle lainausta (ei kaikkia kappaleen loppuun)

Viittaaminen lähteeseen vai tutkijaan?

Viite ei ole tekstin osa:

- *Lähteen [5] mukaan...*

Korjaus: *Virtasen [5] mukaan...*

Tiede: älä kuvaile tekstiä tai kirjoittajaa

Ei titteliä eikä (yleensä) etunimeä

Ei tekstilajia tai otsikkoa (*diplomityössään / artikkelissaan "Embodied user interface"*)

Bennett ym. (2007) väittävät...

Viittaaminen lähteeseen vai tutkijaan?

Taide, muotoilu (osin): kuvaile tekstiä tai kirjoittajaa harkiten

- Kirjoittajan koko nimi, titteli: *Carl August Ehrensvärd (1745-1800) on yksi 1700-luvun tärkeimmistä ruotsalaisista taiteilijoista, ajattelijoista ja taidefilosofoista... (HS 2.4.2006)*
- Tekstin formaatti, tekstilaji: *Tuomas Karemo pohtii esseessään, miten populaarikulttuuri – pornoa unohtamatta – on avittanut pizzan voittokulkua ja luonut sille myyttiset mittasuhteet... (YLE 2.2.2019)*

Lähteen tai kirjoittajan kuvailu miten, missä, miksi?

- Mitä vahvemmin estetiikkaan, tulkintaan tai kokemukseen liittyvä aihe, sitä enemmän tulkinnanvaraa
- Lähteen ja kirjoittajan kuvailu: näkökulmaisuuuden korostaminen
- Tehokeinona lähteen ja kirjoittajan kuvailu sopii erityisesti sellaiseen kiistanalaiseen (tyypillisesti tutkielman kannalta keskeiseen aiheeseen), johon tutkielman kirjoittaja haluaa esittää muodossa tai toisessa oman kantansa.

Vielä viittaustekniikasta

Prioriteetti #1: johdonmukaisuus

Prioriteetti #2: oikeaoppisuus

Bonuspisteet: eri viitetyyppien monipuolinen käyttö

A?

Aalto University

Metateksti?

Metateksti: tehtäviä

Kertoo tekstin rakenteesta ja siitä, mitä tekstissä tehdään

- *Seuraavaksi käsitellään...*
- *Edellä esitetyt tiedot...*
- *Ensiksi... / Toiseksi... / Kolmanneksi...*
- *Kokoavasti voidaan todeta, että...*

Usein tekstin osien alussa ja lopussa

Toimii määrittelemisen, selittämisen, argumentoinnin, kommentoinnin ja referoinnin välineenä

- *X:llä tarkoitetaan Y:tä*
- *Tulos toisin sanoen osoittaa, että...*
- *Oletus perustuu siihen, että...*
- *Oletettavasti, mahdollisesti...*
- *A:n mukaan...*

Metateksti: sudenkuoppia

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan

- *Yhteisöllisyys on monimuotoinen ja tärkeä teema.*
- *Yhteisöllisyys on organisaatioiden toiminnan kannalta merkittävä voimavara, ja sen vaikutuksesta työntekijöiden hyvinvointiin on vahvaa empiristä näyttöä (ks. esim...)*

Ei itsestäänselvyyksiä

- *Jotta aihetta voisi ymmärtää, on tärkeää ensin määritellä keskeiset käsitteet.*
- *Yhteisöllisyyden analyysissä keskeinen käsite on X, joka voidaan määritellä...*

Ei epämääräisyyksiä

- *Koska aihe on laaja, käsittelen siitä tässä vain pientä osaa.*
- *Yhteisöllisyyden eri muodoista tässä keskitytään...*

A?

Aalto University

Tieteellinen tyyli

Puhetyyli ≠ arkityyli ≠ asiatyyli

Asiatyyli ≠ tieteellinen tyyli

Asiatyylinen ilmaus ei automaattisesti sovi tieteelliseen tyyliin:

- *ikävä kyllä, erinomainen analyysi, yhtäkkiä, valitettavasti*
- *Lepolan analyysi ei ~~ikävä-kyllä~~-ole johdonmukainen, sillä...*

Tieteellinen tyyli ≠ asiatyyli

Asiatyyllisiä ilmauksia:

Kertoa Ihminen on aina...

Melko Jokainen

Yrittää

Pyrkiä

Paras

Valtava

Työ tehtiin

*Havaitsemme tämän ilmiön
jokapäiväisessä elämässämme, kun...*

*Mitä tapahtuu, kun kaksitoista
kuumaa sinkkua laitetaan autiolle saarelle?*

Tieteellinen tyyli: välttä...

... **arkityylisiä ilmauksia** (*näppärä, hienosti, pärjätä, etänä, porukka, meinata, satsata, loistava, mahtava...*)

... **kielikuvia** (*olla lapsenkengissä, nostaa kissa pöydälle, tulla puun takaa, näyttää vihreää valoa, poimia rusinat pullasta...*)

... **muoti-ilmauksia** (*pitkässä juoksussa, loppupeleissä, loppukädessä, loppuviimeksi, isossa kuvassa, pelittää, randomilla...*)

... **ja anglismeja** (ks. edellä).

Vielä: älä käytä pilkkua tai puolipistettä virkkeiden jäsentämisessä.

A?

Aalto University

Argumentointi

Argumentointi

Väite + perustelu (selitys):

*Kysymyksiin ”mistä me tulemme / keitä me olemme” annetut vastaukset ovat kuitenkin monella tavoin mielenkiintoisia, **sillä** ne kertovat aina jotakin siitä ajasta, jolloin ne ymmärretään totuuksiksi. [Teoksesta Ruuska 2004]*

Perustelu + väite (seuraus tai teko):

***Koska** parenteettiset lisäykset voivat olla itsekorjauksia **mutta** kaikki itsekorjaukset eivät ole parenteettisiä lisäyksiä, käyn rajaa tässä luvussa. [Teoksesta Routarinne 2003]*

Argumentointi: kielelliset keinot

Asioiden väliset suhteet, erityisesti kausaalisuus (*koska, siksi, joten*)

Ilmiöiden yleisyys (*yleensä, poikkeuksetta*)

Vastakohtaiset näkökulmat (*mutta, toisaalta, kun taas*)

Tiedon varmuusaste (*voida, tuskin, mahdollinen, ilmiö osoittanee*)

Pohjaolosuhteiden, ympäristön ja kaivantorakenteiden vaativuus **voivat** vaihdella **oleellisesti** putkilinjojen eri osissa. **Tällöin** (ei: **Täten**) putkilinja **on syytä** jakaa pohjaolosuhteiltaan ja vaativuudeltaan homogeenisiin osuuksiin maastokatselmusten, maaperäkarttojen ja ympäristön pohjatutkimusten perusteella.

Argumentointi: esimerkkejä

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan:

- *Liikenteen ohjaaminen on vaikea ja tärkeä ongelma.*

Tunnista väite ja perustelut:

- *Koska kaupunkiasuntoja ei ole suunniteltu majoittamaan useampia sukupolvia, vanhuksat kokevat lasten luona asumisen usein hankalaksi.*

Miksi argumentointi ei ole onnistunut?

- *Projektit ja prosessit muistuttavat osittain paljon toisiaan. Niiden erottaminen voi olla vaikeaa. Nämä toiminnanmuodot tuleekin erottaa selkeästi toisistaan. Niiden pääerot on tärkeää tunnistaa.*